

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

A háború

eseményei állandóan kedvezők reánk nézve. A mi hős katonáink valamint dicső szövetségeseink legyerei egyik fényes diadalt a másik után vivják ki. Egyre tisztul az általános helyzet képe, s immár a laikusok szeme előtt is kezd kibontakozni az a nagyarányú, zseniális haditerv, amelyet hadvezetőségünk az orosz ellen-séggel szemben alkalmaz.

Ismeretes, hogy a derék új-helyi honvédszázalaj is dicsőséges részese a fényes diadaloknak s közülük is hoztak már haza néhány sebesült hóst.

Mai számunkban közöljük egy sebesült tiszt elbeszélését, amely már csak azt is rendkívüli érdeklődésre tarthat számot, mert az illető éppen a mi zászlóaljunknál szolgált.

De ettől eltekintve is fontosnak tartjuk e nagyérdemű beszélgetés közlését különösen azért, mert az utóbbi időben annyi sületlenséget hallottunk és olvastunk már egyes hárijánosok jóvoltából, hogy nem árt, ha végre egy szakértő katonai szemtanú komoly nyilatkozatait hozzuk nyilvánosságra.

Természetes, hogy a sebesült tiszt nem mondhatott nekünk olyasmit, amit a katonai titoktartás meg nem enged. Haditerveiről, hadmozdulatokról, stratégiai dolgokról különben sem szabad írniuk, e tekintetben csupán a teljesen megbízható hivatalos táviratok közlésére szorítkozhatunk. De a sebesült tiszt személyes impressziói élenként megvilágítják a harctéri állapotokat, a kötetlen diszkreció sérelme nélkül.

Egy sebesült tiszt elbeszélése.

Munkatársunknak alkalma volt egy az orosz harctérről visszatért sebesült új-helyi tiszttel beszélni. Midőn a beszélgetés tartalmát itt kivonatolatosan közöljük, hozzátehetjük, hogy a jelen leírásból mindenféle regényes képzelődés hiányzik (s az olvasó csak a valóságnak minden tekintetben teljesen megfelelő képet fog látni, a sok helyütt napvilágot látó fantasztikus leírással ellentétben).

Az átvonulás Galiciának ugynevezett Homok-övére keresztül bizony rendkívül nehéz. A finom homokkal borított talajon és utakon, a mi ahhoz nem szokott légénységünknek és különösen lovaiknak a nehéz

járművekkel rendkívül fáradtságos a menetelés. A mozgókonyhák 8—10 métermérszányi terhükkel (három 80 literes katlan) nagy nehézségek között tudják csak a csapatot követni. Mindazonáltal a magát mindenütt feltaláló leleményesség csakhamar segített magán és apró rendkívül szívós és erős lengyel lovacskákat fogott a mi lovaink elé és dlyformán kevés nap kivételével a légénység naponta megkapta rendszer kiadó meleg huslevésesét nagy porció hussal, (1 századszámára 110—120 kgr.) reggeli és esti meleg ételét. Azon előfordulhat esetre pedig, ha az utanszállítás valamely okból megakadna, a helyszínén való beszerzés pedig lehetetlen lenne, minden ember 2 teljes napi tartalék elemellel (húskonzerv, kétszersült, kávékonzerv) van ellátva.

A galiciai, valamint az oroszországi lengyel lakosság csapataink iránt mindenütt jóakaratu és barátságos volt és miután mi mindenütt készpénzzel fizettünk, maga hozta eladni valóját nozzunk. Általában sehol sem szanítottak (túmagas árakat, mert a cikkeket (szarvasmarha, sertés, aprójószág) hozzairtók emberek megbecsültek és a tulajdonos a pénz átvételeit nyugtázva, mindenáron a kezünket akarta csókolni. Érdekes, hogy papírpénzünket benn Oroszországban mint szivesen és teljes érdeklődéssel elfogadták. A különösen orosz területen érkezésünkkor hazaiakba bezarokozott lengyelek kiméletes eljárásunkat látva lassankint előluktak, vizet hoztak a szomjas légénységnek és azt minden felsőállítás nélkül először maguk kóstoltak meg annak jeleül, hogy megismerve nincs.

Késő este vonultunk át egy Új-helyhez hasonló nagyságu orosz városra. Katonainkour kívül egy teremtett bennszüött lelket sem lehetett látni. Egész, a fő díg fejezseit utcasorok meredeztek tekintet nélkül. Kozak nyomok!

Kéő éjjel érkezettünk egy kis oroszországi településre. A község szélein nagyobb urasági major kis kastéllyal. A légénység a nyitott tanyaúdvonon pihen le, a tisztok a biztosítás elrendezése után, a kastélyban kérnek éjjeli szállást. A kastélyban csak egy öreg szolga, az ur elmenekült családjaival a háború rémei elől. Körülmézünk! Mindenütt a jó mód nyomai. Szép tágas családi háta, a falakon a lengyel történelem könyvtácazó jelenetei képekben. Te hát lengyel nemesi házban vagyunk! Halgatólag mindenki kikerüli a család halóságját, ott nem alszik, nem bontja meg a meglévő rendet senki. Magunkkal hozott fotografaiak kerülnek elő s az ismeretlen háziga-

zának és házínépének köszönetet és üdvözetletet írva rá, becsémpésszük a fénykép albumba. Hadd lássák a visszatérők, hogy magyar uriember vették igénybe akaratlanul fedelük oltalmát egy éjszakára.

Hajnali 4 óra. Kiosztani az összes töltéyeket. Tehát harc előtt állunk! Megkezdődik a menet, biztosítva minden oldalról, az ellenség felé.

Eldő és mocsár szegélyezte uton haladunk előre. Utánunk épül mindenütt a telefonvonal. Az utmentő házakból ijedt, bámész arcok merednek reánk. Egyszerre jön a parancs: a csapat be az erdőbe az uttal párhuzamosan, századparancsnokok vágatvást előre!

Az erdő szélén, kitérővel egy szemben, mintegy 4000 lépésnyire lévő faura és dombsorra, kapjuk a parancsot. Ellenség a fau melletti magaslaton, témadás!

Az erdő leple alatt megalakított rajvonalak, mögöttük a tartalékok nyugodt laza vonalban nyomonlák előre. Mögöttünk a saját tüzésérg jelzi, hogy a véres munka megkezdődött. A srappelék fehér-vöröses felhőskeái az ellenséget megszállotta domboldal felett robbannak. A rajvonal egy domborulatot ér, előtte széles völgy, a tuisó part lankásan ereszkedik egy erdőszegély felől. A domborulatot állást foglalunk, a tartalék 2—300 lépésre a rajvonalt mögött. Egyszerre előttünk 1000—1800 lépésre laza vonalak bontakoznak ki az erdőszélelőri. A mi embe-reink még nem tüzeinek, teljes a tüzfegyelem, mely parancsot vár a tüzeles megkezdésére. Az orosz rajvonalak mind sürűbben bontakoznak ki. Most 1200 lépésre vannak. Tüzeink, az ellenséges rajvonalt 1200 Lassu egyenetes tűz kezdődik s az orosz rajvonalak levágódnak a földre. Gyidjüleg fehér felhőskeké jelennek meg előttünk étes robbanással s a reánk irányított srappelék golyósója csap le, melyeket nyomon követnek a darazsként zugó gyalogsági, hegyes lövedékek.

Folytonos orosz erősítések emlenek az erdőből és tőlünk jobbra egy ritkás csalis felé. Veitünk szemben ellenséges tüzésérg, féljobbra távosóval kitőnen kivethető leg több orosz ütég fejlődik tüzelesi állásba. 6—8 szoros túerővel állunk szemben. Látom és tudom, hogy nekünk magunkra és magunk után kell ezeket vonnunk, hogy szárnyaink végrehajthassák az átkarollást.

Az életveszély pillanatnyi izgalma már szűnőben van. A légénység nyugodtan előzva lő és a túerőnek rettenetes veszteségeket okoz. Közben ráérünk megfigyelni.

Srapnelözön borítja az egész harcterületünket. Jobbra, balra csapkodnak a kis kerek töltélek-golyók, közben a fejünk felett muzzikálnak a hegyes kis acéldongók. Teljes határozottsággal megállapítom, hogy az oroszok rendkívül magasan lőnek s a szórásukjuk magva messze tul a zajvonalokon csapódik le. Fejem felett ágyúüvedékek zúgnak. Viszszanézek, a tartalékomat féltém, ezek a lövések annak szánvák! Nem látok robbanást, úgy látszik ezek is homokkal vannak töltve, mint az orosz kis konzervek bádog dobozai.

4 óra hosszat tart ez a küzdelem. Veszteségünk a túlerő miatt aránylag nagy, bár becslésem szerint, ha az oroszok csak ugyanannyi túltényt használnak mint a mi-eink — mirden 3—4000 lövése esik egy halott vagy sebesült.

Most szaksituk féba a harcot és csalogassuk magunk után az ellenséget. Hadd szorúljon össze mögöttük a kelepoe! Pár lépést futunk mig leértünk a domb lejtőjén, aztán nyugodt, lassu lépésben megyünk vissza. Golyózápor zudul utánunk, majdnem teljesen hatástalan. Várjuk, hogy mikor tűnik fel mögöttünk, a mi elhagyott állásunkban az utánnyomuló ellenség. Semmi: ez egyezik megfigyelt lőhatásunkkal: rettenetes veszteségeik miatt nem képesek benőnkét követni!

Az erdőszélen új állást foglalunk. Az összedetett rajvonalt rendezem. A fák mögött tüzelesre készen állanak az embereim.

Egyszerre egy ütést érzek a baloldalon. Feltápiszkodom, az orrom és szájam véres, de fájdalom alig van. Feltesznek egy löszkerkosira és visznek a köztűz helyre. Utközben már a mi újból előnyomuló csapatainkat látom. A csúlnkat elértük, nehéz feladatunkat végrehajtottuk becsüllettel!

A papság és a háború.

Megirtuk, hogy a főispán körlevelet intézett a Zemplénvármegye területén működő összes lelkészekhez, amelyben arra kéri őket, hogy a lakosságot buzdítsák arra, hogy a jelen válságot, de egyben dicsőséges napokban egymás iránt a legnagyobb szeretettel elteive, közös erővel, egymást kiegészítve végezzék az ősi szántást-vetést, hogy egyetlen gazdának se maradjon földcséke bevetetlenül. Főleg siesenek segítségére azoknak, kik az ellenség előtt tesznek a hazának és polgárainak szolgálatot.

Ezzel a felhívással kapcsolatban Bálint Dező, a 'alsóempléni ref.

egyházmegye esperese egyházmegyeje papságához körlevélben fordult, melyben a mai helyzetnek megfelelő, a papság kötelességeit szép vonásokban feltüntetve, hazaszeretettől áthatott sorokban kéri őket, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel és odaadással teljesítsék igazi lelkisátsági hivatásukat. Hiszszük is, hogy a magyar papság a nehéz viszonyok között tudja is teljesíteni is ebbeli kötelességeit.

A közönséghez!

Olvasóközönségünk érdekében a „Zemplén”-nel egyetértőleg fontos újítást léptettünk életbe: Ugy a Zemplén, mint a „Felsomagyarországi Hírlap” nem délután, hanem már a dél előtti órákban jelenik meg.

Bizottság

a katonák ügyes-bajos dolgainak elintézésére.

A mozgósítás következtében polgári viszonyaik közül kivált egyéneknek igen sok olyan ügye volt folyamatban, melyet az idő rövidsége miatt, bevonulásuk előtt rendezni nem állott módjukban.

Hogy a harctérre vonult katonák lelkében a lehető legnagyobb megnyugvást teremtsük meg, ebből a célból gondoskodjunk arról is, hogy a hadba vonultak ezen felbennmaradt ügyes-bajos dolgait helyettük lelkiismeretesen és teljesen díjtalanul elvégezzük. A főispán a miniszterelnök felhívása folytán a vármegye területén működő ügyvédek, gazdák kereskedők, építésszek, pénzintézeti és egyéb tényszerű bevonásával Dr. Sairmay István vármegyei t. főügyész vezetése alatt a „Katonák, ügyes-bajos dolgainak, elintézésére” egy bizottságot állított össze.

A vármegyei bizottság ujhelyi csoportjának tagjai a következők: Dr. Ambrózy Ágoston, Dr. Bettelheim Jakab, Dr. Berger József, Dr. Garay Armin, Dr. Csaplaky Lipót, Dr. Gáspár Sándor, Dr. Haas Bertalan, Dr. Holló Andor, Dr. Keilner Soma, Dr. Maiátsik György, Dr. Nagy Arthur, Dr. Nagy Béla, Dr. Róth Hugó, Dr. Róth József, Dr. Székely Albert, Dr. Szirmay István, Dr. Tátray Dezső, Diószeghy Pál, Horváth József, Fuohs Jenő, Dr. Fuohs Emil, Csoseri Orosz Ferenc, Ligeti Miklós, Behyna Miklós, Gyarmathy Béla, Grünbaum Simon, Nagy Barna, Bényey István, Rimár József, Réz Gyula és Hericz Sándor.

A vármegyei bizottság az ugyan ezen órára alakult „Országos Bizottsággal” szerves kapcsolatban fog működni, és a kormány gondoskodni fog arról, hogy a harctéren küzdő fiaink ezen bizottságok megalakulásáról a hadvezetőség útján értesítést kapjanak. Figyelmeztetjük a bizottság megalakulására az itthon maradt hozzájárulókat, kik leveleikben megnyugtathatják övéiket hogy ügyes-bajos dolgaikban ezen bizottsághoz bizalommal fordulhatnak. Még pedig nem csak a szorosabb értelemben vett jogi dolgok-

ban, hanem gazdasági, üzleti, családi, szóval minden olyan kérdésekben, melyet a mozgósítás következtében el nem végezhettek.

A sebesültek között.

Tudósítónk tegnap délelőtt meglátogatta a Vörös-Kereszt betegnyugvó állomását, amelynek berendezését és felszerelését annak idején részletesen ismertették. Most megállapíthatjuk, hogy az intézmény minden tekintetben megfelel nemes hivatásának.

A dohánygyári betgápoló telepen tegnap gróf Széchenyi Ernőné teljesített inspekción. A grófné lekötözött szíveséggel fogadta munkatársunkat.

A kórteremben 114 sebesült volt aznap elhelyezve. Ez a szám azonban folytonosan változik, amennyiben a sebesülteket tovább szállítják és mindig újabb transzport jön a helyükre.

A sebesültek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a gondos ápolásról és a kitünő ellátásról. Naponta ötször kapnak meleg ételeket. Megérkezésük után legelőször asszurbort kapnak erősítő gyanánt.

Láczy Elekné, az élelmezés vezetője, korán reggeltől késő estig buzgólkodik a sebesültek ellátása körül.

Báró Sennyey Gézáné napon-ta hat faluból hordja össze a tejet a betegek számára. Ugy az ujhelyi közönség mint a falvak lakossága megható buzgalommal szállítja folytonosan az élelmickekvet. Az élelmezési bizottság szívesen fogad mindent kivéve a gyümölcsöt. A szőlő kivételével semmiféle gyümölcsöt nem szabad hozni a sebesültek számára.

A betegápolás körül önkéntes szolgálatot teljesítő nemeslelkű hölgyekről külön-külön nem emlékezhetünk meg, de mindnyájan a legnagyobb elismerést érdemlik.

A sebesültek lelkesedve beszélnek a diadalmas harcokról és váltig hangoztatják, hogy szeretnének mielőbb visszamenni a harctérre,

Házi asszonyok!

Az ezei gyümölcs, zöldség és fűzeléktermés szokatlanul gazdag. Gyümölcs és fűzelék dusan kerülnek a piacra olcsó árak mellett. Használatuk fel az alkalmat és töltések meg velük éléskamráikat.

A gyümölcs és fűzelék jövő télen fontos élelmiszer lesz. Mindenki gondoskodjék tehát elsősorban magáról!

Rakjatók el tehát a fűzeléket es gyümölcsöt (a fákról lehullót is) szárítás és befőzés által, mindenki tehetése és tudása szerint. Akinek készlete lesz, annak nem kell a piacon beszereznie, nem kell a piacot megterhelnie. Akinek pedig bőséges készlete lesz, segíeyezheti a beteget és ehezöket.

Menyasszonyi kelengye
bevásárlásnál ajánljuk
Szegő Sándor
áruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú árak, olcsó árak.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljai helyen.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Németek diadalmas előnyomulása.

Berlin, szept. 6.

A nagy vezérkar közli: Vilmos császár jelen volt tegnap a Nancy erődítés ellen indított támadásnál. Mabeuge előtt két erőd és az ezek között levő állások elestek. Tüzérségünk tüzelést intézhetett a város ellen, a város különböző helyeken ég, kezeink közé került iratokból kiderült, hogy az ellenséget teljességgel meglepte Kuck és Buclow hadseregnek előnyomulása. A belga vár más északi részein ég, aug. 17-én is azt hitték, hogy ott német lovasság van, csak a Mervütz tábornok vezetése alatt álló lovasságnak kitünően sikerült a hadsereg mozdulatait elleplezni.

Az angolok veszteségei.

Frankfurt szept. 6.

Frankfurter Zeitungnak jelentik Amsterdamból: Az angolok, akik eddig azt állították, hogy csak négyezer embert vesztek, ma hivatalosan beösmérik, hogy az angol hadsereg vesztesége tízezer ember.

HIREK.

— Az egyházmegyéből. A megyéspüspök Kocsiss János kassai hitoktatót a sárospataki főgimnázium és tanítóképzőintézet hittanárává és ottani kaplanná nevezte ki; Kallós János szikszói kaplánt Talyára, Dujszik Antalt Talyáról Mátyára, Bárdos Antalt Madról Nagytárbá, Novák Jánost Nagytárbányról Szikszóra és Henschur Vendelt Tarnóri Szerencsre helyezte át segédlelkészi minőségben.

— Átheiyezés. A m. kir. Igazságügyi miniszter Repede György dícsőszentmártoni kir. járásbíró a nagymihályi, Kionfar Alajos nagymihályi kir. járásbíró albirót az ilovai kir. járásbíróshoz helyezte át.

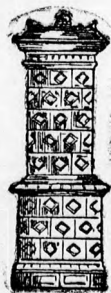
— Városi közgyűlés. Ma délután 4 órakor rendkívüli képviselőtestületi közgyűlés lesz a vármegyházban. A tárgysorozatban több érdek, a háborúval kapcsolatos ügy is szerepel.

— Beiratások a gimnáziumban. Az ujhelyi róm. kath. főgimnázium igazgatósága közli, hogy f. hó 14-ig bezárólag minden hétköznap délelőtt 11 és 12 óra között be lehet iratkozni az I. osztály kivételével amely már megtelt. Az előadások megkezdésének időpontja még bizonytalan. A statusquo izr. elmi iskolában a 6, 7 és 8-an vannak a beiratások d. e. 9—12 és d. u. 3—5 órák alatt.

— A bíróság köréből. Az igazságügyminiszter Rombauer Edgár szerenosi járásbíró saját kérelmére törvényszéki bírói minőségben a pestvidéki törvényszékhez helyezte át.

Friedmann Mórné okl. szülész-nő Kazinczy-utca 27 sz. alól Grünwald M. és társa Bercsenyi-utcai házába költözöködött.

Felolós-szerkesztő:
Dr. KÁRP ÁTHYI LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

Cserépkályhák FOLYTONÉGÓ

patent betéttel, mint a vas folytonégó kályhák. Cserépkályhák a világhírű Hardtmuth fehér csempéből.

Eperjesi cserépkályhák, márvány- és granit

SIREMLÉKEK

bizományi eladása

BEHYNA TESTVÉREK cégnél

SÁTORALJAUJHELY.

Kályha és sirkőgyben levelek BEHYNA MIKÓS címére kértnek Sziget-utca 12. sz.

